

Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD): przegląd (w skrócie)

Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD) jest kluczowym aktem prawnym w Unii Europejskiej, stanowiącym niejako kamień węgielny dla promowania efektywności energetycznej i zrównoważonego rozwoju w obszarze nieruchomości. Przyjęta w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i ułatwienia przejścia na odnawialne źródła energii, dyrektywa EPBD przeszła znaczące zmiany, aby dostosować się do ambitnych celów klimatycznych UE. Dyrektywa ta podkreśla zobowiązanie UE do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., zgodnie z celami określonymi w porozumieniu paryskim. Dzięki niedawnym zmianom dyrektywa EPBD ustanawia kompleksowe ramy, które kształtują standardy w zakresie budowy i renowacji budynków w całej UE, koncentrując się na integracji odnawialnych źródeł energii, promowaniu budynków bezemisyjnych i podnoszeniu standardów charakterystyki energetycznej.

Dyrektywa EPBD zawiera szereg przepisów określonych w art. 1-12, z których każdy odgrywa kluczową rolę w promowaniu ogólnych celów dyrektywy. Łącznie artykuły te kładą podwaliny pod promowanie efektywności energetycznej, redukcję emisji gazów cieplarnianych i zachęcanie do rozwoju zrównoważonych praktyk budowlanych w UE.

Zakres (Artykuł 1)	Dyrektywa ma na celu poprawę efektywności energetycznej i redukcję emisji gazów cieplarnianych w budynkach w UE, tak aby do 2050 r. budynki stały się zeroemisyjne. Obejmuje ona takie środki, jak ustanowienie standardów charakterystyki energetycznej, promowanie odnawialnych źródeł energii i integrację zrównoważonej infrastruktury mobilności. Ponadto, aby osiągnąć swoje cele, dyrektywa kładzie nacisk na inteligentne technologie budowlane.
Definicje (Artykuł 2)	Artykuł 2 zawiera definicje kluczowych terminów niezbędnych do zrozumienia i wdrożenia dyrektywy EPBD. Definicje te, w tym terminy takie jak "budynek o zerowej emisji" i "paszport renowacji", zapewniają jasność i jednolitość interpretacji przepisów dyrektywy.

<p>Plany renowacji budynków krajowych (art. 3)</p>	<p>Dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie UE do opracowania krajowych planów renowacji budynków do 2050 r., ukierunkowanych na energooszczędne i niskoemisyjne projekty budowlane. Plany te muszą obejmować budynki mieszkalne i niemieszkalne, określając strategie, cele i terminy poprawy charakterystyki energetycznej i redukcji emisji. Państwa członkowskie muszą przedłożyć wstępne projekty do 31 grudnia 2025 r. i aktualizować je co pięć lat, angażując władze regionalne i lokalne oraz przeprowadzając konsultacje publiczne.</p>
<p>Metodologia i minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej (art. 4 i 5)</p>	<p>Państwa członkowskie muszą przyjąć metodologię obliczania charakterystyki energetycznej budynków w oparciu o wspólne ramy. Metodologia ta może zostać wdrożona na poziomie krajowym lub regionalnym. Ponadto należy określić minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków, mające na celu osiągnięcie poziomów optymalnych pod względem kosztów i uwzględniające takie czynniki, jak elementy budynku i jakość środowiska wewnętrznego. Wymagania te powinny być poddawane przeglądowi co pięć lat w celu uwzględnienia postępów i powinny obejmować wyłączenia dla budynków o szczególnym znaczeniu lub dla niektórych kategorii, takich jak niskoenergetyczne konstrukcje przemysłowe lub budynki tymczasowe.</p>
<p>Optymalne pod względem kosztów poziomy minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej (art. 6)</p>	<p>Dyrektywa uprawnia Komisję do ustanowienia ram obliczania optymalnych pod względem kosztów poziomów minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków w drodze aktów delegowanych. Do 30 czerwca 2025 r. Komisja musi dokonać przeglądu tych ram, aby dostosować je do krajowych planów energetycznych i klimatycznych. Państwa członkowskie są upoważnione do korzystania z tych ram, biorąc pod uwagę takie czynniki, jak potencjał globalnego ocieplenia w cyklu życia i przystępność cenowa infrastruktury energetycznej. Jeśli porównanie wykaże, że istniejące wymogi są znacznie mniej efektywne, w ciągu 24 miesięcy należy wprowadzić poprawki.</p>

<p>Wymagania dotyczące nowych budynków (art. 7)</p>	<p>Dyrektywa ustanawia surowe wymogi dla nowych budynków, wymagając, aby wszystkie nowe konstrukcje spełniały normy zerowej emisji w określonych terminach:</p> <p>a. Do 1 stycznia 2028 r. dla nowych budynków będących własnością lub użytkowanych przez spółki i organizacje publiczne.</p> <p>b. Do 1 stycznia 2030 r. dla wszystkich nowych budynków.</p> <p>Państwa członkowskie muszą zająć się różnymi kwestiami związanymi z nowymi budynkami, w tym jakością środowiska wewnętrznego, dostosowaniem do zmian klimatu, bezpieczeństwem przeciwpożarowym, ryzykiem sejsmicznym, dostępnością dla osób niepełnosprawnych i sekwestracją dwutlenku węgla związaną ze składowaniem dwutlenku węgla w budynkach lub na ich powierzchni.</p>
<p>Wymagania dotyczące istniejących budynków (art. 8)</p>	<p>Państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia, że duże projekty renowacyjne poprawiają charakterystykę energetyczną istniejących budynków w celu spełnienia minimalnych wymagań. Wymagania te powinny mieć zastosowanie albo do całego odnowionego budynku, albo do poszczególnych elementów, w zależności od możliwości wykonalności. W przypadku modernizacji lub wymiany istotnych elementów przegród zewnętrznych budynku, charakterystyka energetyczna powinna w miarę możliwości spełniać minimalne normy. Zachęca się państwa członkowskie do wdrażania wysokowydajnych systemów, elementów pasywnego ogrzewania i chłodzenia oraz norm jakości środowiska wewnętrznego podczas projektów renowacji. Priorytetem powinna być również dostępność dla osób niepełnosprawnych.</p>
<p>Minimalne standardy charakterystyki energetycznej (art. 9)</p>	<p>Dyrektywa upoważnia państwa członkowskie do ustanowienia minimalnych standardów charakterystyki energetycznej dla budynków niemieszkalnych, zapewniając zgodność z określonymi progami charakterystyki energetycznej w ustalonych terminach. Ponadto państwa członkowskie są zobowiązane do stworzenia progresywnej trajektorii renowacji budynków mieszkalnych w celu osiągnięcia zerowej emisji do 2050</p>

	<p>r., wraz z konkretnymi celami dotyczącymi zmniejszenia zużycia energii w czasie. Aby to osiągnąć, potrzebne są środki, takie jak minimalne standardy, wsparcie finansowe i pomoc techniczna, z naciskiem na walkę z ubóstwem energetycznym i zapewnienie równości między sektorami. Przewidziano wyłączenia dla niektórych kategorii budynków i określono mechanizmy egzekwowania, w tym kary, w celu zapewnienia zgodności. Komisja będzie monitorować postępy i przedstawiać odpowiednie zalecenia, koncentrując się na optymalizacji finansowania renowacji budynków.</p>
Energia słoneczna w budynkach (art. 10)	<p>Dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do optymalizacji produkcji energii słonecznej w nowych budynkach w zależności od napromieniowania, ułatwiając w ten sposób instalację opłacalnych technologii słonecznych. Wymaga ona montażu instalacji słonecznych na nowych budynkach publicznych i niemieszkalnych w określonych terminach i promuje ich instalację na istniejących budynkach poddawanych poważnym renowacjom. Państwa członkowskie są zobowiązane do uwzględnienia polityki wdrażania energii słonecznej w krajowych planach renowacji i ustalenia kryteriów wdrażania, biorąc pod uwagę takie czynniki, jak rodzaj budynku i integralność strukturalna. Ponadto państwa członkowskie są odpowiedzialne za stworzenie kompleksowych ram wspierających integrację energii pochodzącej z fotowoltaiki w budynkach, w tym środków administracyjnych, technicznych i finansowych.</p>
Budynki o zerowej emisji (art. 11)	<p>Dyrektywa określa wytyczne dla budynków o zerowej emisji, z naciskiem na usuwanie dwutlenku węgla na miejscu i zdolność adaptacji energetycznej. Państwa członkowskie muszą zagwarantować, że zapotrzebowanie na energię w takich budynkach pozostanie poniżej określonych progów, ustalonych na poziomie co najmniej 10% niższym niż w przypadku budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Państwa członkowskie mogą dostosować te progi w przypadku odnowionych budynków o zerowej emisji, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z progami optymalizacji kosztów i emisji. Ponadto nowe lub wyremontowane budynki zeroemisyjne muszą być zasilane głównie energią ze</p>

	<p>źródeł odnawialnych, wydajnych systemów ciepłowniczych lub źródeł bezemisyjnych, z energią z sieci jako rezerwą w razie potrzeby i spełniających kryteria krajowe.</p>
<p>Paszport renowacyjny (art. 12)</p>	<p>Dyrektywa wymaga od państw członkowskich założenia w ciągu 24 miesięcy systemu paszportów renowacji. Udział właścicieli budynków jest dobrowolny, chyba że Dyrektywa nakłada taki obowiązek. Paszporty renowacji, wydawane w formacie cyfrowym i wraz ze świadectwami charakterystyki energetycznej, są przygotowywane przez wykwalifikowanych ekspertów. Właściciele budynków są zachęceni do omówienia treści z ekspertami w celu zaplanowania ścieżki dekarbonizacji i osiągnięcia zerowej emisji do 2050 roku. Państwa członkowskie powinny w miarę możliwości zapewnić cyfrowe narzędzia do przygotowywania paszportów i integracji z krajowymi bazami danych energetycznych.</p>
<p>Techniczne systemy budynków (art. 13)</p>	<p>Dyrektywa wymaga od państw członkowskich określenia wymagań dla instalacji technicznych budynków, w zakresie efektywności energetycznej. Zobowiązuje do instalacji urządzeń samoregulujących do kontroli klimatu w pomieszczeniach w celu zapewnienia zdrowego środowiska wewnętrznego. Budynki niemieszkalne o zerowej emisji muszą być także monitorowane pod kątem jakości powietrza w pomieszczeniach. Dyrektywa promuje również magazynowanie energii, odnawialne źródła energii i stopniowe wycofywanie ogrzewania paliwami kopalnymi. Wymaga również wdrożenia automatyzacji w budynkach niemieszkalnych i elektronicznego monitorowania systemów w budynkach mieszkalnych.</p>
<p>Infrastruktura na rzecz zrównoważonej mobilności (art. 14)</p>	<p>Dyrektywa wymaga wdrożenia infrastruktury dla elektromobilności w budynkach: budynki niemieszkalne z więcej niż pięcioma miejscami parkingowymi wymagają posiadania punktów ładowania, wstępnego okablowania i parkingów rowerowych. Do 2027 r. budynki z ponad 20 miejscami parkingowymi muszą być wyposażone w punkty ładowania samochodów elektrycznych. Budynki użyteczności publicznej muszą być wyposażone w okablowanie do ładowarek samochodowych do 2033 roku. Budynki mieszkalne z więcej niż trzema miejscami</p>

	<p>parkingowymi muszą być wyposażone w okablowanie do ładowarek, parking dla rowerów i co najmniej jeden punkt ładowania samochodów elektrycznych. Państwa członkowskie powinny uprościć regulacje w zakresie instalację punktów ładowania i dostosować istniejące akty prawne do celów zrównoważonego rozwoju, integrując je z elektomobilnością i planowaniem urbanistycznym.</p>
--	---

Aby uzyskać więcej informacji na temat dyrektywy EPBD, można poprosić o dłuższe streszczenie w języku angielskim.